

Hemşirelik Öğrencilerinin Problemlı İnternet Kullanımı ile Öz-Etkililik-Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Tanımlayıcı Araştırma

Investigation of the Relationship Between the Problem Internet Use and the Perception of Self-Efficacy of Nursing Students: Descriptive Research

Perihan SOLMAZ^a, Ebru BAŞKAYA^a, Çiğdem KAYA^a, İbrahim TÜRKMEN^b

^aUşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Uşak, Türkiye

^bUşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Uşak, Türkiye

ÖZET Amaç: Bu araştırmanın amacı, hemşirelik bölümü öğrencilerinin problemlı internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin tespit edilmesidir. **Gereç ve Yöntemler:** Araştırma, nicel araştırma olarak tasarlanmış olup, tanımlayıcı tipte bir araştırmadır. Uşak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde okuyan ve araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 271 hemşirelik öğrencisi ile yapılmıştır. Araştırma verileri, 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz döneminde anket formu ile toplanmıştır. Öğrencilerin problemlı internet kullanım durumları "Problemlı İnternet Kullanımı Ölçeği (PİKÖ)" ve öz-etkililik-yeterlik algıları "Öz-Etkililik-Yeterlik Ölçeği (ÖEYÖ)" ile ölçülmüştür. Araştırma verileri, SPSS 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ve internet kullanım alışkanlıkları, frekans analizi ile araştırma değişkenlerine ilişkin veriler ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler, güvenilirlik ve korelasyon analizleri ile değerlendirilmiştir. **Bulgular:** Araştırma bulgularına göre hemşirelik öğrencilerinin problemlı internet kullanımının yüksek (128,17±27,34), öz-etkililik-yeterlik algılarının orta düzeyde (48,47±10,54) olduğu görülmüştür. Hemşirelik öğrencilerinin problemlı internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlikleri (r=-0,292, p=0,000) arasında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. PİKÖ'nün alt boyutları ile ÖEYÖ'nün alt boyutlarına yönelik yapılan korelasyon analizi sonucunda, negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. **Sonuç:** Öğrencilerin problemlı internet kullanımı arttıkça, öz etkililik-yeterlik algıları azalmaktadır. Öz-etkililik-yeterlik algısı düşük olan öğrencilerin ise problemlı internet kullanımı artmaktadır. Öğrencilerin öz-etkililik-yeterlik algılarının geliştirilmesi ve sağlıklı internet kullanımı konusunda bilinçlendirilmesi önerilmektedir.

ABSTRACT Objective: The purpose of this study is to determine the relationship between problematic internet use and self-efficacy perceptions of nursing students. **Material and Methods:** The research was designed as a quantitative research and was a descriptive research. It was conducted with 271 nursing students studying at the Uşak University Faculty of Health Sciences Department of Nursing and agreeing to participate in the study voluntarily. The research data were collected by a questionnaire in the fall semester of the 2017-2018 academic year. Problematic internet usage situations of the students were measured by "Problematic Internet Usage Scale (PIUS)" and perceptions of self-efficacy with "Self-Efficacy Scale (SES)". Research data were analyzed using the SPSS 22.0 program. The socio-demographic characteristics and internet usage habits of the students were evaluated with frequency analysis and the data on the research variables with descriptive statistics regarding mean, standard deviation, minimum and maximum values, reliability and correlation analysis. **Results:** According to the findings of the study, it was observed that the problematic internet use of nursing students was high (128.17±27.34), and their self-efficacy perceptions were moderate (48.47±10.54). A significant negative correlation was found between nursing students' problematic internet use and their self-efficacy (r=-0.292, p=0.000). As a result of the correlation analysis made for the sub-dimensions of the PIUS and the sub-dimensions of the SES, a significant negative relationship was found. **Conclusion:** As students' problematic internet use increases, their self-efficacy perception decreases. Problematic internet use of students with low self-efficacy perception increases. It is recommended to improve students' self-efficacy-eficacy perceptions and to raise awareness about healthy internet use.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik öğrencileri;
problemlı internet kullanımı;
öz-etkililik-yeterlik algısı

Keywords: Nursing students;
problematic internet use;
the perception of self-efficacy

Correspondence: Perihan SOLMAZ

Uşak Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, Uşak, Türkiye

E-mail: perihan.solmaz@usak.edu.tr

Peer review under responsibility of Türkiye Klinikleri Journal of Nursing Sciences.

Received: 23 Sep 2020

Received in revised form: 09 Jul 2021

Accepted: 05 Sep 2021

Available online: 30 Sep 2021

2146-8893 / Copyright © 2022 by Türkiye Klinikleri. This is an open access article under the CC BY-NC-ND license (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).

İnternet, sağlıklı bir şekilde kullanıldığında önemli faydalar sağlayan ve günlük hayatımızın önemli bir parçasını oluşturan yararlı bir araç olmasına rağmen günümüzde internetin aşırı ve kötüye kullanımı gibi yeni bir sorun alanı ortaya çıkmıştır. İnternetin aşırı ve kötü amaçlı kullanılması, problemli internet kullanımının ortaya konmasında önemli birer faktör olarak kabul edilmektedir.¹ Problemli internet kullanımı; “kişinin hayatında internetin aşırı kullanılması veya internetin kötüye kullanılması sonucunda psikolojik, sosyal, akademik (okul hayatı) ve mesleki (iş hayatı) olarak zorlanması” şeklinde tanımlanmaktadır.²

Literatürde hemşirelik öğrencileriyle yapılmış çalışmalarda, problemli internet kullanımının yaygınlaştığı bildirilmektedir.³⁻⁵ Yapılan çalışmalar, hemşirelik öğrencilerinin problemli internet kullanım oranının yüksek olduğunu göstermektedir.^{4,5} Araştırmalarda, problemli internet kullanımının gençlerde depresyon, anksiyete, stres ve yalnızlık hissine yol açtığı tespit edilmiştir.^{6,7} İnternet bağımlılığı ve internetin aşırı kullanımı sonucunda; zaman yönetimi, uykusuzluk, görevlerini erteleme veya yerine getirmeme gibi sorunlarla karşılaşmaktadır.^{8,9} Dayapoğlu ve ark.nın yaptıkları çalışmada, hemşirelik öğrencilerinde artan sorunlu cep telefonu kullanımıyla yaşam doyumunun azaldığı, yalnızlığın arttığı ve akademik performansın düştüğü bulunmuştur.³ Bir başka çalışmada ise gençlerde problemli internet kullanımı arttıkça ders çalışma motivasyonunun azaldığı belirtilmektedir.¹⁰

Davis’in bilişsel-davranışsal modeline göre problemli internet kullanımının bilişsel semptomlarından biri olan düşük öz-yeterliğin, internetin aşırı kullanımı ile ilişkili olduğu belirtilmektedir. Öz-etkililik-yeterlik kavramı; “bireyin gelecekte karşılaşabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendi hakkındaki yargısı ve inancı” olarak tanımlanmaktadır.¹¹ Bireyler sosyal, akademik, mesleki veya ev-aile hayatında yaşamış olduğu yetersizlikleri telafi etmek veya ortadan kaldırmak amacıyla aşırı internet kullanmaya ve bağımlı hâle gelmeye yönelebilmektedir.¹² Young ve ark., internet bağımlılığına eğilimli bireylerin gerçek hayatta algılanan yetersizliklerinin üstesinden gelmek için sanal ortamda

çok fazla zaman harcadıklarını belirtmektedir.¹³ Bu sayede algılanan düşük öz-yeterliğin, internet kullanımını kontrol altında tutmayı zorlaştırdığı görülmekte; buna bağlı olarak da öz-yeterlik ile problemli internet kullanımı arasında güçlü bir ilişki olduğu düşünülmektedir.¹² Araştırmalarda, öz-yeterliği düşük olan gençlerde problemli internet kullanımının arttığı görülmektedir.^{12,14,15}

Yapılan çalışmalarda, problemli internet kullanımı ile cinsiyet, yaş ve eğitim durumu gibi demografik değişkenler, yalnızlık düşük öz güven, psikolojik iyi oluş, bağlanma stilleri ve akran ilişkileri, düşük düzeyde aile desteği ve zayıf sosyal uyum, depresyon, anksiyete, düşük uyku kalitesi, düşük benlik saygısı arasındaki ilişkilerin incelendiği saptanmıştır.^{6,7,12,16-18} Hemşirelik eğitimi hem teorik hem de uygulamalı yürütülen bir disiplin olarak öğrencilerde belirli bilgi ve becerilerin oluşmasını gerektirmektedir. Öğrencilerin bu beklentiye karşılama işi gerçekleştirilmelerine ilişkin duydukları inançla ilişkilidir. Bu sebeple öğrencilerin başarılı olabilmesi için kendilerine yönelik inançlarının artırılması ve güçlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca aileden ve sevdiklerinden ayrılarak yeni başlangıçlar yapma, yer değişikliği, sosyal izolasyon ve akademik beklentiler, üniversite öğrencilerinde ayrı bir stres yaratmakta ve bu stresle baş etmek amacıyla problemli internet kullanımı gibi olumsuz baş etme yöntemlerine başvurabilmektedirler.¹⁹ Stresle baş etme yöntemlerinin geliştirilmesinin ve öz-etkililik-yeterlik algısının artırılmasının problemli internet kullanımını azaltacağı düşünülmektedir.²⁰

Bu sebeple çalışmamızda, hemşirelik bölümü öğrencilerinde problemli internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmamızın soruları:

Lisans hemşirelik öğrencilerinde problemli internet kullanım oranı nedir?

Problemli internet kullanımı, öğrencilerin öz-etkililik-yeterlik algılarını nasıl etkilemektedir?

Problemli internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algısı arasında nasıl bir ilişki vardır?

GEREÇ VE YÖNTEMLER

ARAŞTIRMANIN AMACI VE TÜRÜ

Araştırma, hemşirelik öğrencilerinde problemlerini internet kullanımı ile öz-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi amacıyla nicel araştırma olarak tasarlanmış olup tanımlayıcı tipte bir araştırmadır.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini Uşak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz döneminde kayıtlı olan 410 öğrenci oluşturmaktadır. Bir örneklem belirlenmemiş olup, evrenin tamamına ulaşılması hedeflenmiştir ve araştırmaya toplamda 271 (%65,9) öğrenci katılmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul etmeyen 139 öğrenci örnekleme alınmamıştır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Verilerin toplanmasında, literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanan, sosyodemografik özellikler ve internet kullanımı ile ilgili bilgileri içeren "Katılımcı Bilgi Formu" ile "Problemler İnternet Kullanımı Ölçeği (PİKÖ)", "Öz-Etkililik-Yeterlik Ölçeği (ÖEYÖ)" kullanılmıştır.

KATILIMCI BİLGİ FORMU

Bu form; cinsiyet, yaş, sınıf, kişisel bilgisayara sahip olma, internete bağlanma durumu ve günlük internet kullanım süreleri ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

PROBLEMLİ İNTERNET KULLANIM ÖLÇEĞİ

Ölçek, Ceyhan ve ark. tarafından üniversite öğrencilerinin problemlerini internet kullanım düzeylerini ölçmek üzere geliştirilmiştir.²¹ Öğrencilerin internette geçirdiği zaman, kullanım amaçları, bağımlı olma durumu ve bu durumun sonuçlarına yönelik bir ölçektir. Ölçek, "internetin olumsuz sonuçları (9, 14-25, 27, 28, 29, 31. sorular)", "sosyal fayda/sosyal rahatlık (3, 4, 5, 8, 10, 11, 13, 26, 32, 33. sorular)" ve "aşırı kullanım (1, 2, 6, 7, 12, 30. sorular)" olmak üzere 3 alt boyuttan ve 33 sorudan oluşmaktadır. Ölçekteki 3 faktör, toplam varyansın %48,96'sını açıklamıştır. Her soru 1-5 arası puanlanmıştır. "Tamamen uygun=5 puan", "oldukça uygun=4 puan", "biraz uygun=3 puan", "nadiren uygun=2 puan", "hiç uygun değil=1 puan" ola-

rak puanlanırken; 7 ve 12. sorular için ters puanlama yapılmıştır. Ölçekten alınabilecek puanlar 33-165 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan toplam verilerle internet bağımlılığı teşhisi konulamamakta, ölçekten alınan yüksek puanlar, internetin sağlıksız kullanımı ve bağımlılık patolojisinin ve negatif etkilerin artışı ifade etmektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa katsayısı) ise 0,94 olarak elde edilmiş olup, yüksek güvenilirlik seviyesindedir. Hemşirelik öğrencileri üzerine yapılan bu araştırmada, PİKÖ'ye yönelik yapılan güvenilirlik analizi sonucunda iç tutarlılık katsayısı 0,96 bulunmuştur.²¹

ÖZ-ETKİLİLİK-YETERLİK ÖLÇEĞİ

Sherer ve Maddux tarafından geliştirilen ölçek, Gözüm ve Aksayan tarafından Türkçeye uyarlanmış- tır. Ölçek, "davranışa başlama (2, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 22. maddeler)", "davranışı sürdürme (4, 5, 6, 7, 10, 16, 19. maddeler)", "davranışı tamamlama (3, 8, 9, 15, 23. maddeler)" ve "engellerle mücadele (1, 13, 21. maddeler)" olmak üzere 4 alt boyuttan ve 23 ifadeden oluşmaktadır. Bu 4 faktör, toplam varyansın % 44,6'sını açıklamaktadır. Her bir madde için:

Beni hiç tanımlamıyor,

Beni biraz tanımlıyor,

Kararsızım,

Beni iyi tanımlıyor,

Beni çok iyi tanımlıyor seçeneklerinden birinin işaretlenmesi istenmektedir.

Ölçekteki "2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 20 ve 22." ifadeler ters yönde kodlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek puanlar 23-115 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, bireyin ÖEY algısının iyi düzeyde olduğunu göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach alfa katsayısı) 0,81'dir. Hemşirelik öğrencileri üzerine yapılan bu araştırmada, ÖEYÖ'ye yönelik yapılan güvenilirlik analizi sonucunda iç tutarlılık katsayısı 0,84 bulunmuştur.¹¹

VERİLERİN TOPLANMA SÜRECİ

Çalışma kapsamında, kurum ve etik kurul izinleri alınmıştır. Araştırmacılar, anketi fakültede öğrencilerin uygun oldukları ders dışındaki boş bir zaman aralığında dersliklerde, araştırmaya yönelik gerekli

açıklamaları yaptıktan ve öğrencilerden sözlü onam alındıktan sonra uygulanmıştır. Veriler, 15 Kasım-4 Aralık 2017 tarihleri arasında toplanmıştır. Öğrenciler, anketi yüz yüze doldurmuş ve anketin doldurulması yaklaşık 15-20 dk sürmüştür.

VERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırma verileri, Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) version 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Veriler frekans, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerleri, bağımsız örneklem t-testi, tek yönlü varyans analiz (ANOVA) ve Pearson korelasyon analizi ile değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir. Normallik varsayımında skewness (çarpıklık) ve kurtosis (basıklık) değerleri (+1,500 ve -1,500) dikkate alınmıştır.²² Araştırmanın değişkenlerinin skewness değerleri -1,256 ile 0,260; kurtosis değerleri ise -0,749 ile 0,836 aralığındadır.²² Bu değerler ile araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir.

ARAŞTIRMANIN ETİK YÖNÜ

Araştırma, Helsinki Deklarasyonu Prensipleri'ne uygun olarak yapılmıştır. Öncelikle PİKÖ ve ÖEYÖ'nün bu çalışmada kullanımı için ölçeğin Türkçe geçerlilik ve güvenilirliğini yapan araştırmacılardan yazılı izin alınmıştır. Araştırma, Uşak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu (Tarih: 08.11.2017 No: 2017-78) tarafından onaylanmıştır. Uşak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan araştırmanın yapılabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Veri toplama sürecinde katılım sağlayan öğrencilere araştırmanın amacı ve kapsamı hakkında bilgi verilmiş ve sözlü onamları alınmıştır.

BULGULAR

Hemşirelik öğrencilerinin problemleri internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algıları arasındaki ilişkinin tespit edilmesine yönelik yapılan araştırmanın bulguları aşağıda yer almaktadır.

Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ve internet kullanım alışkanlıklarına yönelik dağılımı **Tablo 1**'de verilmiştir. Araştırmaya katılanların %70,5'i kadın, %29,5'i erkek, %62'si 21 yaş ve

TABLO 1: Hemşirelik öğrencilerinin sosyodemografik özellikleri ve internet kullanım alışkanlıklarına ilişkin dağılımı (n=271).

Değişken	Frekans	%
Cinsiyet		
Kadın	191	70,5
Erkek	80	29,5
Yaş (minimum=18, maksimum=40,ortalama±SS=21,24±2,27)		
20 yaş ve altı	103	38,0
21 yaş ve üstü	168	62,0
Sınıf		
1	72	26,6
2	64	23,6
3	66	24,4
4	69	25,5
Kendine ait bilgisayar olma durumu		
Evet	140	51,7
Hayır	131	48,3
İnterneti istediği zaman bağlanma durumu		
Evet	214	79,0
Hayır	57	21,0
Günlük ortalama internette geçirilen süre		
1 saatten az	18	6,6
1-2 saat	88	32,5
3-4 saat	82	30,3
5 saat ve üzeri	83	30,6

SS: Standart sapma.

üzeri, %26,6'sı 1. sınıf öğrencisi, %51,7'si kendine ait bilgisayara sahip, %79'u internete istediği zaman bağlanabilmekte olup; %6,6'sı günlük ortalama 1 saatten daha az internette bağlanırken, %30,6'sı 5 saat ve üzerinde günlük internette süre geçirmektedir.

Hemşirelik öğrencilerinin PİKÖ ve ÖEYÖ alt boyutlarının puan dağılımları **Tablo 2**'de verilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin PİKÖ puan ortalaması $128,17\pm 27,34$; alt boyutlarının ortalamaları ise internetin olumsuz sonuçlarında $69,03\pm 16,42$; sosyal fayda/sosyal rahatlıkta $39,87\pm 8,97$ ve aşırı kullanımında $19,27\pm 4,30$ olduğu tespit edilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin ÖEYÖ puan ortalaması $48,47\pm 10,54$; alt boyutlarının ortalamaları ise davranışa başlamada $14,46\pm 3,80$; davranışı sürdürmede $13,95\pm 3,70$; davranışı tamamlamada $11,54\pm 3,89$ ve engellerle mücadelede $8,52\pm 2,34$ olduğu tespit edilmiştir (**Tablo 2**).

Cinsiyete göre internetin olumsuz sonuçları, sosyal fayda/rahatlık boyutlarında ve problemleri internet

TABLO 2: Hemşirelik öğrencilerinin PİKÖ ve ÖEYÖ alt boyutları ile toplam ölçek puanları, standart sapmaları, minimum ve maksimum değerleri.

Ölçek ve alt boyutları	İfade sayısı	Ortalama±SS	Ölçeklerden alınabilecek değerler		Katılımcıların değerleri	
			Minimum	Maksimum	Minimum	Maksimum
PİKÖ	33	128,17±27,34	33	165	40	163
İnternetin olumsuz sonuçları	17	69,03±16,42	17	85	17	85
Sosyal fayda/sosyal rahatlık	10	39,87±8,97	10	50	11	50
Aşırı kullanım	6	19,27±4,30	6	30	6	29
ÖEYÖ	23	48,47±10,54	23	115	23	69
Davranışa başlama	8	14,46±3,80	8	40	8	24
Davranışı sürdürme	7	13,95±3,70	7	35	7	22
Davranışı tamamlama	5	11,54±3,89	5	25	5	23
Engellerle mücadele	3	8,52±2,34	3	15	3	15

SS: Standart sapma; PİKÖ: Problemlı İnternet Kullanım Ölçeği; ÖEYÖ: Öz-Etkillik-Yeterlik Ölçeği.

kullanımı toplam puanlarının bağımsız örneklem t-testi analizinde olasılık düzeyi ($p>0,05$) olduğundan istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kız öğrencilerinin problemlı internet kullanımı, internetin olumsuz sonuçları, sosyal fayda/rahatlık alt boyutları erkek öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur. Aşırı kullanım boyutunda ise bağımsız örneklem t-testi analizinde olasılık düzeyi ($p>0,05$) olduğundan cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık görülmemiştir (Tablo 3).

Öğrencilerin yaş, sınıf, kendine ait bilgisayar olma durumu ve internete istediği zaman bağlanma durumu açısından problemlı internet kullanımı ve alt boyutlarında istatistiksel olarak anlamlı ($p>0,05$) farklılıklar olmadığı tespit edilmiştir (Tablo 3).

Öğrencilerin günlük ortalama internette geçirilen süre açısından problemlı internet kullanımı ve alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu ($p<0,05$) saptanmıştır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesine yönelik “post hoc” testi yapılmıştır. Ölçeklerin varyansları homojen olduğu için “post hoc” testlerinden Tukey testi yapılarak grup farklılıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin günlük ortalama internette geçirilen süre açısından problemlı internet kullanımı ve alt boyutlarındaki farklılığın kaynağının 5 saat ve üzeri internette süre geçiren öğrencilerin olduğu görülmüştür. Günlük ortalama 5 saat ve üzeri internette süre geçiren öğrencilerin problemlı internet kullanımı ve alt boyutlarındaki puan ortalamaları diğer gruplardan daha düşüktür (Tablo 3).

Öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf ve interneti istediği zaman bağlanma durumu açısından ÖEYÖ ve davranışa başlama, davranışı sürdürme, davranışı tamamlama ve engellerle mücadele alt boyutlarında bağımsız örneklem t-testi analizinde olasılık düzeyi ($p>0,05$) olduğundan istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (Tablo 4).

Öğrencilerin kendine ait bilgisayar olma durumu davranışı sürdürme boyutunda bağımsız örneklem t-testi analizinde olasılık düzeyi ($p<0,05$) olduğundan istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kendine ait bilgisayarı olmayan öğrencilerin davranışı sürdürme boyutunun puan ortalamalarının kendine ait bilgisayarı bulunan öğrencilerden anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 4).

Öğrencilerin günlük ortalama internette geçirilen süre açısından ÖEYÖ ve davranışa başlama, davranışı sürdürme ve engellerle mücadele alt boyutları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark ($p>0,05$) bulunmamıştır. Öğrencilerin günlük ortalama internette geçirilen süre açısından davranışı tamamlama boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark ($p<0,05$) saptanmıştır. Farklılığın kaynağının tespit edilmesine yönelik “post hoc” testi yapılmıştır. Ölçeklerin varyansları homojen olduğu için “post hoc” testlerinden Tukey testi yapılarak grup farklılıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin, günlük ortalama internette geçirilen süre açısından davranışı tamamlama boyutundaki farklılığın, 3-4 saat ile 5 saat ve üzeri internette süre geçiren öğrenciler arasında olduğu görülmüştür. Gün-

TABLO 3: Öğrencilerin cinsiyetine göre PİKÖ toplam ve alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=271).

Tanımlayıcı özellikler	n	İnternetin			PİKÖ
		olumsuz sonuçları	sosyal rahatlık Sosyal fayda/	Aşırı kullanım	
Cinsiyet					
Kadın	191	71,49±14,98	41,30±8,23	19,49±4,08	132,28±24,98
Erkek	80	63,18±18,24	36,45±9,77	18,75±4,75	118,38±30,26
t değeri		3,599	3,898	1,221	3,625
p değeri		0,000	0,000	0,224	0,000
Yaş					
20 yaş ve altı	103	68,33±16,46	39,34±9,18	19,28±4,47	126,95±27,71
21 yaş ve üstü	168	69,46±16,43	40,19±8,85	19,27±4,20	128,92±27,16
t değeri		-0,551	-0,757	0,025	-0,575
p değeri		0,582	0,450	0,980	0,565
Sınıf					
1	72	67,92±16,29	38,85±9,11	19,33±4,42	126,10±27,19
2	64	69,69±16,89	39,83±8,54	19,34±4,31	128,86±27,56
3	66	69,70±17,49	39,89±10,19	19,23±4,60	128,82±30,73
4	69	68,96±15,33	40,94±9,01	19,19±3,92	129,08±24,15
F		0,180	0,638	0,022	0,188
p değeri		0,910	0,591	0,996	0,904
Kendine ait bilgisayar olma durumu					
Evet	140	69,41±17,28	40,23±9,60	19,16±4,60	128,79±29,43
Hayır	131	68,63±15,50	39,48±8,27	19,40±3,95	127,51±25,01
t değeri		0,387	0,685	-0,459	0,385
p değeri		0,699	0,494	0,647	0,701
İnterneti istediği zaman bağlanma durumu					
Evet	214	69,45±45±39	40,06±39,16	19,22±4,41	128,73±27,73
Hayır	57	67,46±16,60	39,16±8,35	19,46±3,87	126,07±25,93
t değeri		0,815	0,671	-0,362	0,653
p değeri		0,416	0,503	0,718	0,514
Günlük ortalama internette geçirilen süre					
1 saatten az	18	74,83±14,73	40,72±7,55	22,72±3,89	138,28±22,54
1-2 saat	88	72,85±14,64	41,27±8,40	20,03±3,89	134,16±24,92
3-4 saat	82	70,80±14,24	41,01±8,33	19,77±3,57	131,59±23,88
5 saat ve üzeri	83	61,98±18,39	37,06±9,91	17,23±4,61	116,27±30,28
F		8,401	4,059	12,932	8,565
p değeri		0,000	0,008	0,000	0,000

PİKÖ: Problemlili İnternet Kullanım Ölçeği

lük ortalama 5 saat ve üzeri internette süre geçiren öğrencilerin davranışı tamamlama boyutunun puan ortalaması 3-4 saat grubundan daha yüksektir (Tablo 4).

PİKÖ ve alt boyutları ile ÖEYÖ ve alt boyutları arasındaki ilişkinin yönü ve gücünü tespit etmek üzere Pearson korelasyon analizi yapılmıştır.

Tablo 5 incelendiğinde, hemşirelik öğrencilerinin PİKÖ ile ÖEYÖ ($r=-0,292$, $p=0,000$) değişkeni arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bu sonuç, hemşirelik öğren-

cilerinin problemlili internet kullanımını arttıktça öz-etkililik-yeterlik algılarının azaldığını ifade etmektedir. PİKÖ ile ÖEYÖ alt boyutları arasında davranışa başlama ($r=-0,220$, $p=0,000$); davranışı sürdürme ($r=-0,233$, $p=0,000$); davranışı tamamlama ($r=-0,247$, $p=0,000$) ve engellerle mücadele ($r=-0,182$, $p=0,003$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir.

Hemşirelik öğrencilerinin internet kullanımının olumsuz sonuçları ile ÖEYÖ ($r=-0,264$, $p=0,000$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişki

TABLO 4: Öğrencilerin cinsiyetine göre ÖEYÖ toplam ve alt boyutlarının puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=271).

Tanımlayıcı özellikler	n	Davranışa başlama	Davranışı sürdürme	Davranışı tamamlama	Engellerle mücadele	ÖEYÖ
Cinsiyet						
Kadın	191	14,27±3,77	13,83±3,70	11,30±3,82	8,69±2,21	48,09±10,35
Erkek	80	14,93±3,86	14,21±3,70	12,11±4,02	8,11±2,59	49,36±11,00
t değeri		-1,302	-0,771	-1,567	1,851	-0,907
p değeri		0,194	0,441	0,118	0,065	0,365
Yaş						
20 yaş ve altı	103	14,12±4,03	14,05±3,91	11,49±4,11	8,49±2,39	48,14±11,39
21 yaş ve üstü	168	14,67±3,65	13,88±3,57	11,58±3,76	8,54±2,31	48,67±10,02
t değeri		-1,170	0,362	-0,189	-0,172	-0,402
p değeri		0,243	0,718	0,850	0,864	0,688
Sınıf						
1	72	13,81±3,87	13,56±3,82	11,18±3,98	8,53±2,41	47,07±11,43
2	64	14,36±3,73	13,84±3,40	11,44±4,35	8,41±2,24	48,05±10,17
3	66	15,21±3,88	14,89±3,61	12,02±3,36	8,52±2,60	50,64±9,69
4	69	14,52±3,65	13,54±3,84	11,57±3,83	8,61±2,11	43,23±10,62
F		1,606	2,035	0,547	0,083	1,404
p değeri		0,188	0,109	0,650	0,969	0,242
Kendine ait bilgisayar olma durumu						
Evet	140	14,15±3,79	13,40±3,82	11,36±3,87	8,37±2,53	47,29±11,10
Hayır	131	14,79±3,79	14,53±3,48	11,73±3,91	8,67±2,11	49,73±9,81
t değeri		-1,397	-2,531	-0,780	-1,058	-1,913
p değeri		0,164	0,012	0,436	0,291	0,057
İnterneti istediği zaman başlanma durumu						
Evet	214	14,23±3,82	13,88±3,76	11,50±3,86	8,45±2,30	48,06±10,59
Hayır	57	15,33±3,64	14,18±3,48	11,70±4,03	8,77±2,46	49,98±10,34
t değeri		-1,960	-0,530	-0,348	-0,928	-1,224
p değeri		0,051	0,597	0,728	0,354	0,222
Günlük ortalama internette geçirilen süre						
1 saatten az	18	13,67±3,16	13,89±4,34	12,83±4,72	8,83±3,24	49,22±11,29
1-2 saat	88	14,35±3,44	14,02±3,38	11,60±3,74	8,23±2,43	48,20±9,88
3-4 saat	82	14,39±3,87	13,37±3,49	10,56±3,84	8,39±2,16	46,71±10,28
5 saat ve üzeri	83	14,82±4,22	14,45±4,05	12,17±3,74	8,88±2,16	50,31±11,18
F		0,539	1,195	3,208	1,312	1,671
p değeri		0,656	0,312	0,024	0,271	0,174

ÖEYÖ: Öz-Etkililik-Yeterlik Ölçeği.

olduğu görülmektedir. İnternet kullanımının olumsuz sonuçları ile ÖEYÖ'nün alt boyutlarından davranışa başlama ($r=-0,215$, $p=0,000$), davranış sürdürme ($r=-0,203$, $p=0,000$), davranış tamamlama ($r=-0,236$, $p=0,000$) ve engellerle mücadele ($r=-0,129$, $p=0,034$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Hemşirelik öğrencilerinin internette elde ettikleri sosyal fayda/sosyal rahatlık ile ÖEYÖ ($r=-0,265$, $p=0,000$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. İnternet kullanımının olumsuz sonuçları ile ÖEYÖ'nün alt

boyutlarından davranışa başlama ($r=-0,202$, $p=0,000$), davranış sürdürme ($r=-0,223$, $p=0,000$), davranış tamamlama ($r=-0,225$, $p=0,000$) ve engellerle mücadele ($r=-0,143$, $p=0,019$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Hemşirelik öğrencilerinin interneti aşırı kullarımları ile ÖEYÖ ($r=-0,235$, $p=0,000$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. İnternetin aşırı kullanımı ile ÖEYÖ'nün alt boyutlarından davranışa başlama ($r=-0,121$, $p=0,046$) davranış sürdürme ($r=-0,190$, $p=0,002$), davranış tamamlama ($r=-0,163$, $p=0,007$)

TABLO 5: Hemşirelik öğrencilerinin problemlili internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algıları arasındaki ilişki.

Değişkenler	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Problemlili internet kullanımı									
p değeri	1								
2. İnternetin olumsuz sonuçları	0,971	1							
p değeri	0,000								
3. Sosyal fayda/sosyal rahatlık	0,881	0,794	1						
p değeri	0,000	0,000							
4. Aşırı kullanım	0,573	0,473	0,310	1					
p değeri	0,000	0,000	0,000						
5. Öz-etkililik-yeterlik	-0,292	-0,264	-0,265	-0,235	1				
p değeri	0,000	0,000	0,000	0,000					
6. Davranışa başlama	-0,220	-0,215	-0,202	-0,121	0,798	1			
p değeri	0,000	0,000	0,000	0,046	0,000				
7. Davranışı sürdürme	-0,233	-0,203	-0,223	-0,190	0,847	0,694	1		
p değeri	0,000	0,000	0,000	0,002	0,000	0,000			
8. Davranışı tamamlama	-0,247	-0,236	-0,225	-0,163	0,790	0,414	0,487	1	
p değeri	0,000	0,000	0,000	0,007	0,000	0,000	0,000		
9. Engellerle mücadele	-0,182	-0,129	-0,143	-0,293	0,562	0,186	0,300	0,457	1
p değeri	0,003	0,034	0,019	0,000	0,000	0,002	0,000	0,000	

ve engellerle mücadele ($r=-0,293$, $p=0,000$) arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

TARTIŞMA

Hemşirelik bölümü öğrencilerinin problemlili internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algıları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan bu araştırmanın bulguları literatür doğrultusunda tartışılmıştır.

Çalışmamıza katılan hemşirelik öğrencilerinin %79'u, istediği zaman internete bağlandıklarını ve %30,6'sı, günlük ortalama 5 saat ve üzeri bir süre internette vakit geçirdiklerini belirtmişlerdir. Yapılan çalışmalarda, problemlili internet kullanan gençlerin günlük zamanının 1/4'ünden fazlasını çevrim içi olarak geçirdikleri belirtilmektedir.^{19,21,23} Üniversite eğitiminde internetin iletişim, bilgi paylaşımı ve bir eğitim aracı olarak kullanılması üniversite öğrencilerinde internet kullanım oranının artmasında ve bunun normal bir durum olarak algılanmasında etkili olmaktadır.²³ Diğer yaş grupları ile karşılaştırıldığında, üniversite kampüslerinde ve yurtlarda internet erişiminin yaygınlığı, akıllı telefonların kullanımı ve birçok üniversite öğrencisinin evden uzakta yaşaması nedeniyle üniversite çağındaki gençlerde internet kul-

lanımının yüksek olduğu ve problemlili internet kullanımı için büyük risk altında oldukları görülmektedir.²³⁻²⁵

Çalışmamızda, hemşirelik öğrencilerinin problemlili internet kullanımı yüksek düzeyde bulunmuştur. Uz Baş ve ark.nın yaptıkları çalışmada, öğrencilerin problemlili internet kullanımı yüksek düzeyde; Kılıç ve Durat tarafından yapılan çalışmada ise orta düzeyde bulunmuştur.^{26,27} Üniversite hayatına adım atan gençlerin ailesinden ve arkadaşlarından ayrılarak yeni bir çevreye uyum sağlamaya çalışması, kendisinden beklenen akademik bilgi ve becerilerini geliştirmesi için yoğun bir çaba sarf etmesi, kişisel kimlik karmaşası, yalnızlık ve sosyal izolasyon gibi durumlar gençlerde strese neden olmakta bu da gençlerin stresle baş etme yöntemi olarak internet kullanımını artırmaktadır.^{19,28}

Araştırmamıza katılan hemşirelik öğrencilerinin öz-etkililik-yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Hemşirelik son sınıfta okuyan 143 öğrencinin dâhil edildiği bir çalışmada, öğrencilerin öz-etkililik-yeterlik seviyelerinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.²⁹ Öz-etkililik-yeterlik algıları yüksek olan bireylerin amaçlarına ulaşmada, zorluklarla mücadele etmede ve kötü psikolojik durumdan

kurtulmada daha başarılı oldukları ifade edilebilir. Öz-etkililik-yeterlik algıları düşük olan bireylerin ise sürdürülebilir davranış gösteremedikleri, belirlenen amaçlara yönelik kararlılıkla çalışmadıkları, engellerle mücadele etmede ve olumsuz koşullardan kurtulmada daha başarısız oldukları söylenebilir.^{30,31}

Araştırmamızda, hemşirelik öğrencilerinin problemlili internet kullanımı ile öz-etkililik-yeterlik algıları arasında negatif yönlü zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin problemlili internet kullanımı arttıkça öz-etkililik-yeterlik algılarının azaldığı; öz-etkililik-yeterlik algısı düşük olan öğrencilerin ise problemlili internet kullanım oranlarının arttığı görülmüştür.

Problemlili internet kullanımı arttıkça öz-etkililik-yeterlik algısının azalması, hemşirelik öğrencilerinin akademik ve sosyal hayattaki yaşamlarını olumsuz şekilde etkileyebilir. Problemlili internet kullanımı olan öğrencilerin olmayanlara göre kişiler arası ilişkilerde daha fazla sorun yaşadıkları, okul ve iş performanslarının daha kötü olduğu belirtilmiştir. Ayrıca problemlili internet kullanımının öğrencilerin çalışma motivasyonunu azalttığı, özellikle öğrenme stratejilerini olumsuz etkilediği belirtilmektedir.^{8,9} Sağlık eğitimi teorik ve uygulamalı olarak mesleğe özgü becerilerin kazanılmasını gerektiren zorlu bir süreçtir. Gerek eğitim sürecinde gerekse çalışma hayatında hemşirelerin öz-etkililik-yeterlik algılarının yüksek olması mesleki başarı açısından önemli bir boyuttur. Hemşirelik eğitimi süresince öğrenciler teori derslerinde, sınavlarda, mesleksi beceri eğitiminde ve özellikle klinik stajlarında çeşitli sorunlar (zaman yönetimi, planlama, karar verme vb.) ile karşılaşmaktadırlar ve farklı derecelerde stres yaşamaktadırlar.^{32,33} Öğrencilerin öz-etkililik-yeterlik seviyelerinin yüksek olması bu stresörler ile baş etmelerini kolaylaştırılacaktır.²⁹ Hemşirelik öğrencilerinde problemlili internet kullanımının azaltılması, öğrencilerin öz-yeterliklerini artırarak sağlık eğitimlerini başarı ile sürdürmelerine katkı sağlayacağı söylenebilir.

Öz-yeterliği düşük olan bireyler, davranışlarını takip etmekte, davranışlarını kontrol etmekte ve zor zamanlarla başa çıkmanın farklı yollarını belirlemede sorun yaşarlar. Aynı zamanda bu durum bire-

yin internetin aşırı kullanımını kontrol etmesinde, bu problemle başa çıkmasında veya kullanımı sınırlama çabalarını devam ettirmesinde zorluk yaşamasına neden olabilir.³³ Öz-yeterliği düşük olan bir birey, aile ve sosyal hayatında yaşadığı problemlilerle baş edebilmek, baskı ve stresli koşullardan uzak durmak için ulaşılması kolay, ilgi çekici bir araç olarak internete daha fazla yönelmektedir ve internette bir başarı duygusu kazanma eğilimindedir.¹² Odacı ve Çelik tarafından yapılan araştırmalarda, hemşirelik öğrencilerinin problemlili internet kullanımı ile akademik öz-yeterlikleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır.^{15,16} Gazo ve ark. tarafından yapılan çalışmada, üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile öz-yeterlikleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.¹⁷ Rahmati ve Kramati tarafından yapılan araştırmada, üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ile sosyal-öz-yeterlikleri arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.¹⁴

Problemlili internet kullanımındaki artışın, öz-etkililik-yeterlik algısında düşüşe neden olduğu birçok araştırmada gösterilmiştir.^{12,14-16} Problemlili internet kullanımı yüksek olan bireyler gerçek hayatta algılanan yetersizliklerinin üstesinden gelmek için sanal ortamda daha fazla zaman geçirmektedirler. Bu durum, gerçek hayattan uzaklaşmasına sosyal, akademik, mesleki ve kişiler arası ilişkilerinde sorun yaşamasına ve verimliliğinin düşmesine neden olmaktadır.^{12,16,34,35} Yaşadığı bu problemler, kişilerin öz-etkililik-yeterlik algılarının azalmasına yol açmaktadır.

Uşak Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde 2017-2018 eğitim-öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören hemşirelik bölümünde okuyan öğrencilerin katılımı ile sınırlıdır. Bu nedenle araştırmanın sonuçları üniversitede diğer bölümlerde okuyan öğrencilere genellemez.

SONUÇ

Araştırmamızda, hemşirelik öğrencilerinin problemlili internet kullanımının yüksek, öz-etkililik-yeterlik algılarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte hemşirelik öğrencilerinin problemlili internet kullanımının artmasıyla öz-etkililik-yeterlik algıları-

nın düştüğü görülmektedir. Üniversite öğrencileri birçok stresörle karşı karşıya kalmaktadır. Burada stresle baş etme yöntemlerinin geliştirilmesi ve sosyal beceri eğitimi etkili bir strateji olabilir. Bu beceriler, bireylerin olumsuz duygularını ve sosyal gerilimlerini azaltmalarına, öz-yeterliklerini artırmalarına ve problemleri internet kullanımı gibi olumsuz ve yapıcı olmayan davranışların ortaya çıkmasına neden olan sorunları başarılı bir şekilde çözmelerine yardımcı olması açısından önemlidir. Çok yönlü gelişim ve beceri gerektiren hemşirelik mesleğinde öğrencilerin öz-etkililik-yeterlik algılarının geliştirilmesi ve sağlıklı internet kullanımı konusunda öğrencilerin bilinçlendirilmesi gerekmektedir.

Finansal Kaynak

Bu çalışma sırasında, yapılan araştırma konusu ile ilgili doğrudan bağlantısı bulunan herhangi bir ilaç firmasından, tıbbi alet, gereç ve malzeme sağlayan ve/veya üreten bir firma veya herhangi

bir ticari firmadan, çalışmanın değerlendirme sürecinde, çalışma ile ilgili verilecek kararı olumsuz etkileyebilecek maddi ve/veya manevi herhangi bir destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması

Bu çalışma ile ilgili olarak yazarların ve/veya aile bireylerinin çıkar çatışması potansiyeli olabilecek bilimsel ve tıbbi komite üyeliği veya üyeleri ile ilişkisi, danışmanlık, bilirkişilik, herhangi bir firmada çalışma durumu, hissedarlık ve benzer durumları yoktur.

Yazar Katkıları

Fikir/Kavram: Perihan Solmaz, Ebru Başkaya, Çiğdem Kaya; **Tasarım:** Perihan Solmaz, Ebru Başkaya, Çiğdem Kaya; **Denetleme/Danışmanlık:** Perihan Solmaz, Ebru Başkaya, Çiğdem Kaya; **Veri Toplama ve/veya İşleme:** Perihan Solmaz, Ebru Başkaya, Çiğdem Kaya; **Analiz ve/veya Yorum:** İbrahim Türkmen; **Kaynak Taraması:** Perihan Solmaz, Çiğdem Kaya; **Makalenin Yazımı:** Perihan Solmaz, Çiğdem Kaya, Ebru Başkaya, İbrahim Türkmen; **Eleştirel İnceleme:** İbrahim Türkmen; **Kaynaklar ve Fon Sağlama:** Ebru Başkaya, Perihan Solmaz.

KAYNAKLAR

- Jia J, Tong W, Zhang J, Liu F, Fang X. Trajectory of problematic internet use across the college years: The role of peer internet overuse behavior and peer attitude toward internet overuse. *J Adolesc.* 2021;86:64-76. [Crossref] [PubMed]
- Caplan SE. Problematic internet use and psychosocial well-being: development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Comput Human Behav.* 2002;18(5):553-75. [Crossref]
- Dayapoğlu N, Kavurmacı M, Karaman S. The relationship between the problematic mobile phone use and life satisfaction, loneliness, and academic performance in nursing students. *Int J Caring Sci.* 2016;9(2):647-52. [Link]
- İbrahim Khalil A, Burayk Alharbi N, Yousef Alhawasawi H, Baker Albander A. Prevalence of internet addiction among nursing students and the association with their academic performance and mental health. *Athens J Heal.* 2016;3(4):291-306. [Crossref]
- Abdelgany H, Shalaby M, ELattar N. Problematic internet use and psychological problems among Faculty of nursing Students Benha University. *Tanta Sci Nurs J.* 2018;14(1):7-30. [Crossref]
- Gupta S, Epari V, Pradhan S. Association of internet addiction with insomnia, depression, anxiety and stress among university students-A cross-sectional study. *Indian J Community Heal.* 2018;30(4):342-8. [Link]
- Costa RM, Patrão I, Machado M. Problematic internet use and feelings of loneliness. *Int J Psychiatry Clin Pract.* 2019;23(2):160-2. [Crossref] [PubMed]
- Fanny PO, Usman O. Influence of behavior, time management, motivation, and self-control on addiction to playing online games. *SSRN Electron J.* 2020. [Crossref]
- Shen Y, Jin X, Zhang Y, Huang C, Lu J, Luo X, et al. Insomnia in Chinese College students with internet addiction: prevalence and associated clinical correlates. *Front Psychiatry.* 2020;11:596683. [Crossref] [PubMed] [PMC]
- Truzoli R, Viganò C, Galmozzi PG, Reed P. Problematic internet use and study motivation in higher education. *J Comput Assist Learn.* 2020;36(4):480-6. [Crossref]
- Gözüm S, Aksayan S. Öz-Etkililik-Yeterlik Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilirlik ve geçerliliği [The reliability and validity of Turkish form of the self-efficacy scale] *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilim Derg.* 1999;2(1):21-34. [Link]
- Aydın B. Resorting to internet: a look at university students' problematic internet use through meaning in life, self-efficacy and self-esteem. *J Hum Sci.* 2017;14(2):1938-50. [Crossref]
- Young KS, Yue XD, Ying L. Prevalence estimates and etiologic models of Internet addiction. In: Young K, De Abreu DC, eds. *Internet Addiction: a Handbook and Guide to Evaluation and Treatment.* New Jersey: John Wiley & Sons; 2011. p.3-19. [Link]
- Rahmati, S, Keramati H. The relationship between the internet addiction and students' social self-efficacy, identity styles and gender differences. *Health Syst. Researc.* 2016;12(1):21-6. [Link]
- Odacı H, Çelik ÇB. Internet dependence in an undergraduate population: the roles of coping with stress, self-efficacy beliefs, and sex role orientation. *J Educ Comput Res.* 2017;55(3):395-409. [Crossref]
- Odacı H, Çelik ÇB. Academic self-efficacy and academic procrastination as predictors of problematic internet use in university students. *Comput Educ.* 2011;57(1):1109-13. [Crossref]
- Gazo AM, Mahasneh AM, Abood MH, Muhediat FA. Social self-efficacy and its relationship to loneliness and internet addiction among hashemite university students. *Int J High Educ.* 2020;9(2):144-55. [Crossref]

18. Li W, Garland EL, Howard MO. Family factors in Internet addiction among Chinese youth: A review of English-and Chinese-language studies. *Comput Human Behav.* 2014;31:393-411. [[Crossref](#)]
19. Dexter LR, Huff K, Rudecki M, Abraham S. College students' stress coping behaviors and perception of stress-effects holistically. *Int J Stud Nurs.* 2018;3(2):1-6. [[Crossref](#)]
20. Blachnio A, Przepiorka A, Czuczwar SJ. Type D personality, stress coping strategies and self-efficacy as predictors of Facebook intrusion. *Psychiatry Res.* 2017;253:33-7. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)]
21. Ceyhan E, Ceyhan AA, Gürcan A. Problemlı internet kullanımı ölçeğının geçerlik güvenilirlik çalışmaları [The validity and reliability of the problematic internet usage scale]. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Bilim.* 2007;7(1):387-416. [[Link](#)]
22. Tabachnick BG, Fidell LS. *Using Multivariate Statistics: International Edition.* 6th ed. USA: Pearson; 2013. [[Link](#)]
23. Asrese K, Muche H. Online activities as risk factors for Problematic internet use among students in Bahir Dar University, North West Ethiopia: A hierarchical regression model. *PLoS One.* 2020;15(9):e0238804. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)] [[PMC](#)]
24. Valdez GFD, Cayaban ARR, Al-Fayyadh S, Korkmaz M, Obeid S, Sanchez CLA, et al. The utilization of social networking sites, their perceived benefits and their potential for improving the study habits of nursing students in five countries. *BMC Nurs.* 2020;19:52. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)] [[PMC](#)]
25. Küçük EE. Üniversite öğrencilerinin problemlı internet kullanımları ve sağlıklarına etkisi ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi [Assessment of the problematic internet use of university students and their opinions about its effects on their health]. *Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastan Derg.* 2017;27(3):211-6. [[Link](#)]
26. Uz Baş A, Öz Soysal FS, Aysan F. Üniversite öğrencilerinde problemlı internet kullanımının psikolojik iyi-oluş ve sosyal destek ile ilişkisi [Relationship of problematic internet usage to psychological well-being and social support in college students]. *İnsan ve Toplum Bilim Araştırmaları Derg.* 2016;5(4):1035-46. [[Link](#)]
27. Kılıç Z, Durat G. Üniversite öğrencilerinde problemlı internet kullanımının genel psikolojik belirtileri ve sosyal fobi ile ilişkisi [General psychological symptoms and relation to social phobia of problematic internet usage in university students]. *Sakarya Med J.* 2017;7(2):97-104. [[Crossref](#)]
28. Lee J, Jang S. An exploration of stress and satisfaction in college students. *Serv Mark Q.* 2015;36(3):245-60. [[Crossref](#)]
29. Dikmen Y, Denat Y, Başaran H, Filiz NY. Hemşirelik öğrencilerinin öz etkililik-yeterlik düzeylerinin incelenmesi [Investigation of self-effectiveness and self-efficacy levels of nursing students]. *J Contemp Med.* 2016;6(3):206-13. [[Crossref](#)]
30. Albayrak Okçın F, Gerçeklioğlu G. Öğrencilerin öz-etkililik-yeterlilik algıları ve sosyal destek düzeylerinin incelenmesi [Examining the levels of self-efficacy-sufficiency and social support of the students]. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilim Derg.* 2013;2(1):40-51. [[Link](#)]
31. McLaughlin K, Moutray M, Muldoon OT. The role of personality and self-efficacy in the selection and retention of successful nursing students: a longitudinal study. *J Adv Nurs.* 2008;61(2):211-21. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)]
32. Taşdelen S, Zaybak A. Hemşirelik öğrencilerinin ilk klinik deneyim sırasındaki stres düzeylerinin incelenmesi [The determination the level of stress of nursing students during their first clinical experience]. *Florence Nightingale Hemşirelik Derg.* 2013;21(2):101-6. [[Link](#)]
33. Avdal EÜ, Aydınoglu N, Kılıç M. Hemşirelik öğrencilerinin ilk klinik deneyimlerinde stres düzeylerinin incelenmesi [Determination of Stress Levels of Nursing Students in First Clinical Experience]. *Int Ref J Nurs Res.* 2014;1(1):67-77. [[Link](#)]
34. Chen HC, Wang JY, Lin YL, Yang SY. Association of internet addiction with family functionality, depression, self-efficacy and self-esteem among early adolescents. *Int J Environ Res Public Health.* 2020;17(23):8820. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)] [[PMC](#)]
35. Affouneh S, Mahamid FA, Berte DZ, Shaqour AZ, Shayeb M. The efficacy of a training program for social skills in reducing addictive Internet behaviors among Palestinian university students. *Psicol Reflex Crit.* 2021;34(1):19. [[Crossref](#)] [[PubMed](#)] [[PMC](#)]